

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 381.

Coöperatieve Roomboterfabriek „De Toekomst”, te Formerum op Terschelling.

Voor Frederik de Wit, notaris in het arrondissement Leeuwarden, ter standplaats Terschelling, verschenen: Klaas Jans Pals, Pieter Jords Smit, Frans Hessels Buren, Arend Hessels Buren, Jord Jords Roos, Jacob Iemkes Pals, Cornelis Arends Bakker, Jord Pieters Kooyman, allen te Lies op Terschelling, Pieter Arends Bakker, Cornelis Willems Smit, Jord Inses Bonne, Jan Pieters Bakker, Reltje Arends Bakker, Ariën Hessels Buren, Cornelis Philippus Ewouds, Jan Reinders Buren, Neeke Jords Smit, weduwe Ariën Kunnes Swart, Cornelis Pieters Bakker, Cornelis Pieters Pronker, Jan Pieters Cupido, Douwe Tijs Pals, Rinkje Cornelis de Boer, weduwe Jan Reinders Buren, Attje Jans Cupido, weduwe Reinder Cornelis Smit, Reltje Frans Kooyman, Cornelis Cornelis Bonne, Jacob van der Ploeg, Daniël Inses Bonne, Anna Siltjes Smit, weduwe Jacob Haan, allen te Formerum op Terschelling, Wietze Douwes Pals, Cornelis Tjaards Boer, Jan Anes Kuyper, Jord Reinders Smit, Andries Andries Bos senior, Willem Jords Smit, Siebe Cornelis Boot, Cornelis Andries Bos, Reinder Tijs Pals, Ruurd Kunnes Swart, Klaas Davids Smit, allen te Landerum op Terschelling, Matheus de Graaf, te Kinnum op Terschelling, Jan Reltje Bakker en Willem Cornelis Rijkeboer, beiden te Kaard op Terschelling, voorts Jacob Willems Smit, te Lies op Terschelling, Ane Gaanwes Spanjer, aldaar, en Cornelis Anes Bakker, aldaar: wordende door de comparanten allen uitgeoefend het bedrijf van veehouder.

De comparanten verklaarden bij deze op te richten, en daarin deel te nemen als leden, eene coöperatieve vereeniging, waarvoor zij vaststellen de navolgende statuten:

Naam, zetel, doel.

Artikel een. De vereeniging draagt den naam van *Coöperatieve Roomboterfabriek „De Toekomst”* en is gevestigd te Formerum op Terschelling.

Het domicilie der vereeniging en van al hare leden is ten kantore der vereeniging te Formerum op Terschelling.

Artikel twee. Het doel der vereeniging is het bereiden van roomboter voor gemeenschappelijke rekening, door de exploitatie van eene roomboterfabriek en den verkoop van de te verkrijgen boter.

In eene vergadering der leden kan dit doel ook tot het bereiden en verkoopen van kaas worden uitgestrekt.

Artikel drie. Om het in het voorgaande artikel vermelde doel te bereiken sticht de vereeniging eene roomboterfabriek op door haar in eigendom aan te nemen grond te Formerum op Terschelling, en verbinden zich de leden om aan deze fabriek, op door het bestuur te bepalen tijd en plaats, ter bereiding te leveren alle melk van het rundvee der boerderij, bij ieder hunner in gebruik of van hun vader of hunne moeder in beheer, met

uitzondering alleen van die, welke zij of hun vader of hunne moeder voor eigen huishoudelijk gebruik benoodigd zijn.

De te Kinnum en Kaard woonachtige leden zijn ieder verplicht, volgens op te maken rooster, éénmaal in de negen dagen hunne melk, alsmede die van de overige op die plaatsen woonachtige leden naar de fabriek te brengen en te zorgen dat de afgeroomde melk aan ieder eigenaar te diens huize worde gebracht. Op de overige dagen zijn hiertoe gehouden de leden, woonachtig te Formerum en te Landerum, voor zoover deze houders zijn van een of meer paarden, volgens op te maken rooster. Deze zijn van voormelde verplichting ontheven bijaldien het voor hen onmogelijk is den weg te kunnen berijden.

De te Formerum en Landerum woonachtige, geen houders van een of meer paarden zijnde leden, betalen aan de overige aldaar woonachtige leden per jaar één gulden indien zij minder dan drie, en twee gulden indien zij drie of meer koeien hebben en wel van elk rund door hen voor de fabriek in dat jaar aangegeven.

Artikel vier. De vereeniging verkoopt de verkregen producten en verdeelt de zuivere opbrengst onder de leden, naar verhouding der door elk geleverde melk, berekend per liter, of naar het vetgehalte dier melk, zooals nader bij huishoudelijk reglement zal worden bepaald.

De aan de vereeniging toebehoorende fabriek cum annexis zal gedurende de maanden October tot en met Maart op Zondag geheel moeten stilstaan; geenerlei werkzaamheden mogen op die dagen daaraan worden verricht.

Artikel vijf. Onder zuivere opbrengst wordt verstaan, de voor de verkochte producten gemaakte gelden, na aftrek van een halven cent per liter ingebrachte melk.

Het bedrag met deze ingehouden halve centen verkregen, wordt gebruikt tot bestrijding der in artikel elf bedoelde uitgaven en voor de vorming van een reservefonds, terwijl datgene van dat bedrag, hetwelk mocht overblijven, jaarlijks onder de leden zal worden verdeeld naar gelang van de door ieder ingebrachte melk of naar het vetgehalte dier melk gedurende het tijdvak waarover de verdeling loopt.

Wekelijks wordt een voorschot uitbetaald op de geleverde melk; eens per maand heeft eene volledige uitbetaling plaats.

De in dit artikel bedoelde verdeling en uitbetalingen het te verstrekken voorschot heeft plaats naar verhouding der door elk der leden geleverde melk of naar het vetgehalte dier melk, zooals nader bij huishoudelijk reglement zal worden bepaald.

Artikel zes. Indien, naar het oordeel der leden, de wensche-lijkheid daarvan mocht blijken, kan ook melk van anderen, geen leden der vereeniging, ter bereiding worden aangekocht.

Duur.

Artikel zeven. De vereeniging wordt, behoudens verlenging, opgericht voor den tijd van negen en twintig jaren, aanvang nemende met de dagteekening van de *Staatscourant* waarin deze statuten zullen zijn geplaatst.

Artikel acht. Het dienstjaar vangt aan en eindigt op den eersten Maart, des middags twaalf uren.

Geldmiddelen.

Artikel negen. Het kapitaal benoodigd voor de oprichting der vereeniging, den aankoop van terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen, ten bedrage van hoogstens drie duizend achthonderd gulden, zal worden opgenomen, zoowel onder hypothecair verband van den grond en de fabrieksgebouwen met hetgeen daartoe door bestemming behoort, als onder solidaire borgstelling van al de leden.

Het bestuur wordt gemachtigd voormeld kapitaal voor het geheel of gedeeltelijk op te nemen tegen eene rente van vier ten honderd in het jaar en op verder door het bestuur vast te stellen bedingen, alsmede om de noodige akten te passeeren en de leden daarbij te verbinden. De leening zal in hoogstens vijf en twintig jaren worden afgelost, waarvoor jaarlijks, buiten en behalve de rente, eene som van minstens honderd gulden uit de kas der vereeniging zal worden beschikbaar gesteld.

Artikel tien. Er wordt een reservekapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van vijftig gulden als vaste post van uitgaaf zal worden aangebracht totdat dit fonds, met inbegrip van de door belegging te verkrijgen reve-nuën, een bedrag van vijfhonderd gulden heeft bereikt. Daaruit zullen de teruggaven geschieden bedoeld bij artikel negentien, benevens de buitengewone onkosten, die onverhoopt mochten worden vereischt. Ingeval dit fonds daardoor tot beneden vijf-honderd gulden daalt, zal weder tot aanvulling overeenkomstig het eerste lid van dit artikel moeten worden overgegaan.

Overtreft eene noodzakelijk te doene uitgave het reservefonds, dan kan eene leening tot dekking van het tekort worden aangegaan, onder voorwaarden door de leden te bepalen.

Het jaarlijksch bedrag van vijftig gulden tot vorming van het reservefonds kan bij besluit der leden worden verhoogd.

Artikel elf. Op rekening der vereeniging worden in uitgaaf gebracht: de termijnen van aflossing der aan te gane geldleening, de van die leening verschuldigde renten, de belooning van het dienstbaar personeel, het benoodigde voor onderhoud van gebouwen, machines, werktuigen en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, de kosten der administratie, de assurantie der gebouwen en roerende goederen en verdere kosten van exploitatie.

Artikel twaalf. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden worden bepaald, behoudens ieders solidaire borgstelling voor de bij artikel negen bedoelde te leenen som, naar verhouding van de geleverde hoeveelheid melk.

Lidmaatschap.

Artikel dertien. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als leden mochten worden aangenomen.

Artikel veertien. Tot leden kunnen worden aangenomen meerjarige veehouders en veehoudsters, in het volle genot der burgerlijke rechten, die zich verbinden den inleg te betalen, zooals die telkens door de leden zal worden bepaald.

Artikel vijftien. Wie als lid wenscht te worden aangenomen richt daartoe vóór den twintigsten Februari een schriftelijk verzoek aan het bestuur.

Het bestuur brengt dit verzoek met zijn advies in de eerstvolgende vergadering der leden. In die vergadering wordt over het al of niet toelaten beslist en, in geval van toelating, de voorwaarden daarvoor vastgesteld.

Van het genomen besluit geeft het bestuur aan den adressant schriftelijk kennis.

Artikel zestien. Rechtverkrijgenden van een overleden lid kunnen, met goedkeuring der leden, één hunner aanwijzen, om den overledene in dat lidmaatschap op te volgen. Zij geven, zoo mogelijk binnen drie maanden na het overlijden, hun wensch daartoe schriftelijk aan het bestuur te kennen.

Artikel zeventien. De leden der vereeniging worden geacht hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden te verbinden om, voor het geval deze met dezelfde melkerij zich bij de vereeniging kunnen aansluiten, daartoe over te gaan, op verbeurte van alle aanspraken op uitkeering, restitutie en mede-eigendom, tenzij hunne toelating wordt geweigerd, in welk geval de uitkeering geregeld wordt naar artikel negentien.

Artikel achttien. Met goedkeuring der leden kan het lidmaatschap van een der leden met alle rechten en verplichtingen worden overgedragen aan een ander, die dan geacht wordt in de plaats van zoodanig lid te zijn getreden.

Artikel negentien. Die om geldige redenen genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt drie vierde gedeelten terug van het bedrag, dat door zijne melkleverantie van de bij artikel negen bedoelde leening is afgelost, benevens drie vierde gedeelten van zijn aandeel in het reservefonds.

Artikel twintig. Als geldige redenen van uittreding worden beschouwd:

1. overlijden;
2. het geheel opheffen van het bedrijf als veehouder;
3. vertrek naar elders, behalve naar de plaatsen Lies, Formerum, Landerum, Midslan, Baayduin, Kionnum en Kaard op Terschelling.

De verdere geldigheid wordt ter beoordeeling en beslissing van de leden overgelaten.

Artikel een en twintig. Hij die uit de vereeniging wenscht te treden, geeft daarvan minstens drie maanden vóór den afloop van het dienstjaar schriftelijk kennis aan het bestuur, met opgave zijner motieven.

Artikel twee en twintig. Op hen die, volgens het oordeel der leden, zonder geldige redenen uit de vereeniging treden, is toepasselijk hetgeen bij artikel zeventien ten aanzien van niet toetredende erfgenamen of rechtverkrijgenden is vastgesteld.

Zij blijven bovendien aansprakelijk zoowel voor de solidaire borgstelling als voor de schulden en schaden, gedurende hun lidmaatschap gemaakt en geleden, en zijn verplicht op de eerste

aanmaning van het bestuur als boete in de kas der vereeniging te storten vijftien gulden per rund en van zoodanig getal als hetwelk zij gedurende het lidmaatschap gemiddeld jaarlijks voor de melklevering hebben aangegeven.

Artikel drie en twintig. Elk lid kan, wegens overtreding der statuten of van het huishoudelijk reglement of wegens oneerlijke handelingen, door de leden, op gemotiveerd voorstel van het bestuur, van zijn lidmaatschap vervallen worden verklaard.

Het daartoe strekkende voorstel moet op de oproepingsbriefjes vermeld zijn en voor de aanneming wordt twee/derde der stemmen der aanwezige leden vereischt.

Het getal ter vergadering aanwezige leden mag niet minder zijn dan twee/derde van al de leden.

Komen er minder op, dan wordt geen besluit genomen en het voorstel verdaagd tot eene volgende vergadering, in welke door de alsdan aanwezig zijnde leden wordt beslist, waarvan ook twee derde gedeelten van de stemmen voor het voorstel moeten wezen.

Op personen in dit artikel bedoeld is van toepassing het bepaalde bij artikel twee en twintig ten aanzien van uittreding der leden zonder geldig motief.

Artikel vier en twintig. Leden die gedurende eenig tijdvak, om door het bestuur gebillijkte redenen, verstoken zijn van de gelegenheid om melk te leveren, behouden hunne verkregen rechten.

Bestuur, beheer en toezicht.

Artikel vijf en twintig. Het bestuur der vereeniging bestaat uit vijf leden, waarvan, behoudens het voorschrift der wet, volgens rooster het eene jaar drie en het andere jaar twee aftreden; zij zijn dadelijk herkiesbaar.

Wie voor eene buitengewone vacature tusschentijds wordt gekozen, treedt af op het tijdstip, waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Zij worden gekozen uit en door de leden. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, secretaris en penningmeester, benovens de plaatsvervangers van beide laatsten en regelt de werkzaamheden bij huishoudelijk reglement.

De betrekking van secretaris kan ook aan iemand buiten het bestuur door de leden worden opgedragen.

De leden beslissen of de penningmeester persoonlijke of zakelijke zekerheid zal moeten stellen en, zoo ja, tot welk bedrag.

Artikel zes en twintig. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie en het onderhoud der fabriek cum annexis betreft. Het geniet geen salaris. Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging der leden noodig.

Artikel zeven en twintig. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een speciaal daarvoor aan te wijzen persoon, die tevens met de boekhouding zal zijn belast. Hij is ondergeschikt aan het bestuur, dat zijne instructie vaststelt; hij wordt door de leden, tegen een bepaald salaris, tot wederopzegging, benoemd.

Artikel acht en twintig. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door drie commissarissen, in de algemeene vergadering uit de leden te benoemen. Behoudens het bij de wet bepaalde treedt een hunner jaarlijks af, doch is de eerste maal niet herkiesbaar.

Artikel negen en twintig. Het bestuur en de commissarissen vergaderen gezamenlijk ten minste eenmaal in de drie maanden in het kantoor der vereeniging en moeten dan tevens inzage en opname doen van de boeken en de kas van den penningmeester.

Vergadering, rekening en verantwoording.

Artikel dertig. Jaarlijks, in de maand April, wordt eene algemeene vergadering gehouden, waarin de belangen der vereeniging worden behandeld en liquidatie wordt gehouden over het afgelopen dienstjaar.

Buiten de benoeming van bestuurders en commissarissen is deze vergadering bestemd tot het doen van rekening en verantwoording van den penningmeester over het afgelopen dienstjaar. Commissarissen bedoeld in artikel acht en twintig onderzoeken vooraf de rekening en brengen omtrent hunne bevinding verslag uit met advies tot vaststelling der rekening met of zonder verandering.

Het bestuur stelt hun minstens ééne maand vóór de algemeene vergadering de rekening met de bescheiden ter hand. Deze stukken met voormeld verslag en advies moeten minstens veertien dagen vóór de algemeene vergadering, ten kantore der fabriek, gedurende die dagen, voor de belanghebbenden liggen ter inzage.

De goedkeuring der vergadering strekt het bestuur tot finale kwijting en décharge van zijn beheer.

In deze vergadering brengt de secretaris verslag uit omtrent den toestand der vereeniging over het afgelopen dienstjaar.

Artikel een en dertig. Het bestuur belegt voorts zoo dikwijls vergaderingen als het dat in het belang der vereeniging noodig acht en binnen veertien dagen, indien dit door minstens vier leden wordt gevorderd; in dit geval geven die leden hiervan schriftelijk kennis aan den voorzitter, met opgave der redenen.

Artikel twee en dertig. Tijd en plaats der vergaderingen worden minstens vier dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij convocatiebriefjes waarop, zooveel mogelijk, de punten van behandeling zijn vermeld.

In spoedeisende gevallen, ter beoordeeling van het bestuur, is dit bevoegd van dezen termijn af te wijken.

Stemrecht.

Artikel drie en dertig. De leden brengen elk één stem uit.

Alle stemmingen geschieden bij ongeteekende briefjes.

Bij staking van stemmen over personen beslist het lot; over zaken wordt het voorstel geacht verworpen te zijn.

Benoemingen alléén geschieden bij volstrekte meerderheid der uitgebrachte stemmen.

Is die meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen, dan

Ontbinding.

Artikel zeven en dertig. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen overgegaan wanneer twee/derde der leden daartoe besluit.

Slotbepalingen.

Artikel acht en dertig. Bij huishoudelijk reglement, door de leden vast te stellen, worden de bijzonderheden van beheer en exploitatie der fabriek nader geregeld en de strafbepalingen op het niet nakomen der verplichtingen van de leden vastgesteld.

Artikel negen en dertig. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement, wordt beslist door het bestuur, behoudens recht van hooger beroep op eene vergadering der leden, die alsdan beslist in het hoogste ressort.

Waarvan deze akte, in minuut opgemaakt, is verleden te Formerum op Terschelling, heden den tienden Maart achttienhonderd zes en negentig, in tegenwoordigheid van den heer Johan Christian Winterwerp, opzichter bij den Rijkswaterstaat te West-Terschelling, en Ariën de Boer, gemeenteveldwachter te Midland op Terschelling, als getuigen, evenals de comparanten den notaris bekend.

En is deze akte, onmiddellijk na gedane voorlezing, onderteekeend door de comparanten, de getuigen en den notaris.

(Geteekeend:) K. J. Pals, P. J. Smit, F. H. Buren, A. H. Buren, J. J. Roos, J. I. Pals, C. A. Bakker, J. P. Kooyman, P. A. Bakker, C. W. Smit, J. I. Bonne, J. P. Bakker, R. A. Bakker, A. H. Buren, C. F. Ewouds, J. R. Buren, N. J. Smit, C. P. Bakker, C. P. Pronker, J. P. Cupido, D. T. Pals, R. C. D. Boer, A. J. Cupido, R. F. Kooyman, C. C. Bonne, J. v. d. Ploeg, D. I. Bonne, A. S. Smit, W. D. Pals, C. T. Boer, J. A. Kuyper, J. R. Smit, A. A. Bos, W. J. Smit, S. C. Boot, C. A. Bos, R. T. Pals, R. K. Swart, K. D. Smit, M. de Graaf, J. R. Bakker, W. C. Rijkeboer, J. W. Smit, A. G. Spanjes, C. A. Bakker; J. C. Winterwerp, A. de Boer, de Wit, *notaris*.

Geregistreerd te Texel den dertienden Maart 1800 zes en negentig, deel 42, folio 15 verso, vak 5; drie bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht van oprichting der coöperatieve vereeniging f 1,20, van volmacht f 1,20, samen twee gulden veertig cent. De ontvanger, (geteekeend:) *Kempers*.

volgt eene tweede vrije stemming. Geeft deze geen vereischte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of, indien meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, zal tusschen hen allen worden gestemd.

Tusschen de twee, die bij deze stemming de meeste stemmen verkrijgen, zal eene volgende stemming plaats hebben. Wie de meeste stemmen op zich vereenigt is de benoemde, en krijgt ieder een gelijk aantal stemmen, dan beslist het lot.

De leden mogen in vergaderingen en bij stemmingen door een schriftelijk gevolmachtigde, ten genoegen van het bestuur, vertegenwoordigd worden. De gevolmachtigde moet zijn een meerderjarig manspersoon en kan slechts één lid vertegenwoordigen.

Artikel vier en dertig. Van het verhandelde in de vergaderingen wordt door den secretaris aantekening gehouden. Deze worden in de eerstvolgende vergadering voorgelezen en, na goedkeuring, door den voorzitter en hem geteekend.

Herziening of wijziging der statuten.

Artikel vijf en dertig. Dadelijk na de aflossing der schulden in artikel negen bedoeld, worden de statuten herzien.

Artikel zes en dertig. Geen voorstel tot wijziging wordt in overweging genomen dan alléén, wanneer dit op het convocatiebriefje voorkomt en minstens twee/derde der leden tegenwoordig of vertegenwoordigd zijn in de vergadering. Tot aanneming wordt drie/vierde der uitgebrachte stemmen vereischt.

Moe wegens het onvoldoende aantal der tegenwoordige en vertegenwoordigde leden de beslissing worden uitgesteld, dan wordt het voorstel in de eerstvolgende vergadering behandeld, ook al zijn er minder dan twee derde der leden tegenwoordig of vertegenwoordigd.

In de bepaling der tweede alinea van artikel drie kan geene wijziging worden gebracht dan met algemeene stemmen der op de vergadering tegenwoordige en vertegenwoordigde leden.